

Nr 111. Motion av Jeannette Escanilla (V), Eva Adler (MP) och Caroline Andersson (S) om äldres rätt till en kontaktperson som talar det egna modersmålet

(KSN-2011-0097)

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Marlene Burwick, Hilde Klasson, Bengt Westman, Irene Zetterberg (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Sztatmari Waldau (V) reserverar sig till förmån för bifall till motionen.

Uppsala den 10 augusti 2011

På kommunstyrelsens vägnar

Gunnar Hedberg/Per Davidsson

I avgörandet deltagande: Gunnar Hedberg, Cecilia Forss, Magnus Åkerman, Mats Gyllander, (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Karin Ericsson (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Hilde Klasson, Bengt Westman, Irene Zetterberg (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Sztatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Milischia Rezai (S), Frida Johnsson (MP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

I en motion av Jeanette Escanilla (V), Eva Adler (MP) och Caroline Andersson (S) väckt den 31 januari 2011 föreslås kommunfullmäktige uppdraga till äldrenämnden att möjliggöra för äldre, med annat modersmål än svenska, att få en kontaktperson som talar det egna modersmålet, *bilaga 1*.

Remissbehandling

Motionen har remitterats till äldrenämnden, *bilaga 2*, utsändes separat.

Äldrenämnden delar motionärernas syn på vikten av att äldre med beviljade insatser har möjlighet att i sin närhet ha personer som talar det egna modersmålet. Genom införandet av eget val finns möjligheter för den äldre att själv välja utförare som talar det egna språket. Kartläggning gjordes 2007 genom enkät av boendenas språkanpassning hos äldre med utländsk bakgrund. Där framkom att utförarna genom att ta hjälp av anhöriga och genom att låta medarbetare byta avdelning i stor utsträckning kunnat erbjuda den äldre en medarbetare i sin närhet som talar det egna modersmålet.

Vid upphandlingar ställs inte krav på att utföraren ska erbjuda äldre en kontaktperson som talar det egna modersmålet. Nämnden är dock av uppfattningen att utförarna i möjligaste mån strävar efter att tillgodose detta behov och att äldre har goda möjligheter att få en kontaktperson utsedd som talar den äldres modersmål och stödjer den äldre i sin livssituation. I det fall nämnden ges uppdrag att kravställa kontaktpersoner som talar det egna språket förutsätter nämnden att kommunfullmäktige avsätter medel så att kostnaden för detta uppdrag inte belastar nämndens fastställda budget.

Föredragning

Kommunstyrelsen delar i likhet med äldrenämnden motionärernas syn på vikten av att äldre med beviljade insatser har möjlighet att i sin närhet ha personer som talar det egna modersmålet. Numera är det den äldre som väljer utförare och har då möjlighet att välja den utförare som erbjuder det egna språket. Det ligger även i utförarens intresse att utveckla sina tjänster så de svarar mot de behov och önskemål som de äldre har för att bli en attraktiv utförare. Det har även visats genom äldrenämndens enkätkartläggning 2007 att vårdgivare, vad gäller vård- och omsorgsboenden arbetar aktivt för att i så hög utsträckning som möjligt tillgodose behovet av det egna språket bl. a genom att ta hjälp av anhöriga och låta medarbetare byta avdelning.

En kravställning i förfrågningsunderlag att

alla äldre med beviljade insatser ska ha möjlighet till kontaktperson som talar det egna språket, kan komma att utgöra ett avtalskrav som utförare i vissa situationer inte skulle kunna uppfylla även om viljan fanns. Följden av att vårdgivaren inte har möjlighet att uppfylla avtalet på grund av brist på arbetskraft med ett särskilt språk innebär de facto att kravet blir ett slag i luften eftersom det inte går att uppfylla.

Befintliga avtal ger vid handen att vårdgivaren ska tillgodose den enskildes behov, vilket också innefattar behov av att göra sig förstådd och få en social samvaro. Med nuvarande kravställning tillgodoses behovet så långt det är möjligt att få tillgång till medarbetare med det egna språket. Det kan även konstateras att vårdföretagen sedan länge arbetar för att utveckla sin kvalitet och då även vad det gäller det egna språket, samt att införandet av eget val ur konkurrenssynpunkt leder till att fler och fler får tillgång till kontaktpersoner med det egna språket.

Förutom att utförare inom äldreomsorg redan idag försöker tillgodose det egna språket så är Uppsala kommun förvaltningsområde för finska sedan början av 2010. Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) ska kommunen erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av medarbetare som behärskar finska. Det har resulterat i bl. a upphandling av ett finsktalande vård- och omsorgsboende i Sävja samt finsktalande platser i Nyby.

I likhet med nämnden anser kommunstyrelsen att ett särskilt kommunfullmäktigeuppdrag med anledning av motionen ej erfordras.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser med föreliggande förslag till beslut. För kommunens merkostnader på grund av förvaltningsområdet för finska står de statliga medel som Uppsala kommun tilldelats i sin roll som förvaltningsområde.

Bilaga 1

En viktig funktion för att säkerställa en god

äldreomsorg är kontaktmannaskapet. Inom äldrevården har alla rätt att få en kontaktperson som särskilt har till uppgift att tillvarata den äldres intressen och ge stöd och råd. Äldre med annat modersmål än svenska är en särskilt utsatt grupp och ännu mer så i de fall när även kognitiva förmågor är nedsatta. Antalet äldre med annat modersmål än svenska är dessutom en växande grupp. Att alla äldre med beviljade insatser har möjlighet att få en kontaktperson som talar det egna språket tycker vi därför är särskilt viktigt.

Vi yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar

Att uppdra åt Äldrenämnden att möjliggöra för äldre med annat modersmål än svenska att få en kontaktperson som talar det egna modersmålet.